

Farlig flygtningekurs

Af Eva Secher Mathiasen, formand for Dansk Psykolog Forening

I december fremlagde regeringen et forslag til en ny udlændingelov, der skærper betingelserne for flygtninges og asylansøgere rettigheder og ophold i Danmark. Formålet med de nye stramninger er at begrænse antallet af mennesker, der søger til Danmark for at få asyl – på flugt fra krig, væbnede konflikter, forfølgelse eller generelt dårlige livs- og levevilkår i deres hjemlande.

Stramningerne kommer ikke som en overraskelse. Europa står i en situation, hvor strømmen af flygtninge og migranter er den største siden Anden Verdenskrig. Presset på de europæiske landegrænser er stort; det samme er udfordringen med at fordele de tusindvis af tilkomne i de europæiske lande og med at håndtere situationen internt i de europæiske lande, også i Danmark. Lovforslaget er således blot seneste skud på stammen i en løbende række af tiltag, der på forskellig vis har forsøgt at gøre det mindre attraktivt for flygtninge og asylansøgere at sætte kursen mod Danmark, og som har haft opbakning i Folketinget.

Regeringens forslag indeholder flere punkter. Et af dem er, at flygtninge, der har fået en såkaldt midlertidig beskyttelsesstatus i Danmark – det vil sige mennesker, der flygter fra krig fx i Syrien, men ikke er individuelt forfulgte – først får ret til at blive familiesammenført efter, at de har været tre år i Danmark. Tidligere hed tidskravet ét år. Et andet er, at flygtninges og asylansøgenes muligheder for indkvartering uden for asylcentre – som fx i egen bolig eller som gæst i private hjem – afskaffes.

Der er ingen tvivl om, at den nuværende situation i Europa kræver politisk handling og nytænkning af løsningsmodeller, hvis vi skal bevare samfundets sammenhængskraft. Men politikerne skal være bekendte med de menneskelige konsekvenser, løsningsforslagene medfører, og de samfundsmæssige problemer, der skabes på længere sigt.

Børn, der har oplevet krig, frygt og utryghed, er sårbare og i stor risiko for at udvikle alvorlige psykiske problemer, uanset om de befinder

sig på et asylcenter i Danmark, en flygtningelejr i Libanon eller i en syrisk by under belejring. Forældrene er den vigtigste beskyttelsesfaktor for børnene. Så når man forlænger perioden, hvor et barn må undvære sine forældre, før de kan blive familiesammenført – med det formål at reducere antallet af mennesker, der søger asyl i Danmark – skaber man samtidig en højere risiko for, at barnets helbred og udvikling lider overlast. En overlast ud over den påvirkning, som flugten og den alvorlige situation i hjemlandet allerede har haft på barnet.

At være traumatiseret og samtidig adskilt i længere tid fra sin nærmeste familie, når man er barn, kan give alvorlige konsekvenser, der vil præge en resten af livet i form af psykiske vanskeligheder og kognitive dysfunktioner. Når vi ved, at menneskers evne til at danne relationer til andre udvikles i den tidlige barndom i samspillet i nære relationer – typisk via forældrene – kan det have livslange konsekvenser, hvis denne evne skades, for både det psykiske helbred, evnen til at begå sig i samfundet, indlæringen og kompetencerne til fx at kunne tage en uddannelse og være på arbejdsmarkedet. Konsekvenser, der altså rækker langt ud over de tre års ventetid.

Bekymrende er også forslaget om at afskaffe flygtninges og asylansøgere mulighed for at bosætte sig uden for asylcentre i Danmark. Børn, der er gået igennem traumatiske oplevelser med krig, flugt og frygt, har brug for ro, stabilitet og trygge rammer. Et asylcenter præget af uro, mange mennesker og indimellem af konflikter og voldelige sammenstød er ikke egnet som ramme for et barns sunde udvikling.

Konsekvenserne vil derfor også kunne koste samfundet dyrt, hvis vi undlader at skabe rammerne for, at børnene og deres familier kan trives. Mange af disse børn har allerede et behandlingsbehov ved ankomsten til Danmark og flere år frem, ligesom de vil have behov for ekstra sociale- og skolemæssige ydelser i kommunerne. Lovforslaget bidrager til, at behovene skærpes,

og ud fra en købmandslogik kan man fremhæve, at det på sigt vil blive dyrere for Danmark, hvis vi ikke nu sørger for og investerer i, at børnene kan vokse op som sunde og raske voksne, der trives og bidrager til det samfund, som de er en del af.

Vi står i en alvorlig situation i Europa. Vi skal handle, men vi skal også handle klogt, så de store problemer, vi oplever lige nu med krig og menneskestrømme, ikke vil ramme os som boomerang om fem, ti eller femten år, når generationen af de børn, der kommer til Danmark som flygtninge og asylansøgere, er blevet unge mennesker og nye voksne. Danmark har i forvejen i årevis haft sine udfordringer med integration integration og med unge, hvis familier kom til landet fra flygtningelejre rundt om i verden.

Det er muligt, at lovforslaget vil gøre det mindre attraktivt at søge asyl i Danmark. Helt sikkert er det, at lovforslaget vil bidrage til, at flere sårbare og udsatte børn i risiko vokser op og bliver udsatte voksne. ●

Er du interesseret i psykologiens rolle i samfundet, og vil du have indsigt i ny forskning og interessante problemstillinger på det psykologiske område, kan du begynde her.

P Tegn abonnement på *magasinet P* eller køb det i løssalg. Send en mail til p-magasin@dp.dk eller se mere på www.dp.dk

P – kalender jan/feb 2016

3-4 feb

3rd International Conference on Education and Psychological Sciences
Florence, Italien
www.iceps.org

17-20 feb

Society for Cross-Cultural Research Conference 2016
Portland, Oregon, USA
www.sccr.vancouver.wsu.edu

3-6 feb

44th Annual Meeting of the International Neuropsychology Association
Boston, Massachusetts, USA
www.the-ins.org

18 feb

International Winter School on "The method of imagination"
The Centre for Cultural psychology, Institut for Kommunikation, Aalborg Universitet
www.kommunikation.aau.dk

3-6 feb

9. European Conference on Social and Behavioral Sciences
Paris, Frankrig
www.iassr2.org

22-23 feb

5th Annual International Conference on Cognitive and Behavioral Psychology (CBP 2016)
Singapore
www.cognitive-behavior.org

15 feb

The fourth annual Niels Bohr Lecture: The Road to Actualised Democracy: A Psychological Exploration
Institut for Kommunikation, Aalborg Universitet
www.kommunikation.aau.dk